

Handläggare
Petter Bergeå
Telefon: 08-50833648**Till**
Utbildningsnämnden
2025-10-23

Vikten av tydliga principer för hur brott mot grundlagsskyddade rättigheter hanteras i stadens skolor

Svar på skrivelse från Emil Rapp (L)

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Emil Rapp (L) har lämnat en skrivelse till utbildningsnämnden där han frågar hur förvaltningen hanterar kränkningar av grundlagsskyddade rättigheter. Bakgrunden är ett ärende som uppmärksammat i media där en av stadens rektorer dömts för brott mot efterforskningsförbudet. Emil Rapp (L) ser att det är viktigt att utbildningsnämnden som huvudman säkerställer att liknande ärenden hanteras på ett för allmänheten betryggande sätt.

Rektorer och övriga chefer i Stockholm stad ska ha god kännedom om de regelverk och bestämmelser som gäller för tjänstemän som företräder en myndighet, däribland medarbetares rätt att lämna uppgifter till media, efterforskningsförbudet och repressalieförbudet.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund/Ärendet

Emil Rapp (L) har i en skrivelse till utbildningsnämnden frågat hur brott mot grundlagsskyddade rättigheter hanteras i förvaltningen. Bakgrunden är ett ärende som uppmärksammat i media där en av stadens rektorer dömts för brott mot efterforskningsförbudet. Emil Rapp (L) framhåller att det är viktigt att utbildningsnämnden som huvudman säkerställer att liknande ärenden hanteras på ett för allmänheten betryggande sätt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för personal- och kompetensförsörjning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 oktober 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 15 oktober 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den grundlagsskyddade meddelarfriheten ger var och en frihet att meddela uppgifter i syfte att göra dem offentliga i grundlagsskyddade medier. Meddelarfriheten skyddas av ett efterforskningsförbud och ett repressalieförbud som ger skydd för anställda och uppdragstagare hos myndigheter och vissa privata verksamheter. Skyddet innebär ett förbud mot att eftersöka vem som har lämnat uppgifter till media och ett förbud för arbetsgivare att rikta repressalier mot en medarbetare som nyttjat sin meddelarfrihet. Meddelarfriheten är inte obegränsad – vissa uppgifter skyddas av tystnadsplikt och får inte spridas.

Rektorer och övriga chefer i Stockholm stad ska ha god kännedom om de regelverk och bestämmelser som gäller för tjänstemän som företräder en myndighet, däribland medarbetares rätt att lämna uppgifter till media, efterforskningsförbudet och repressalieförbudet.

För att rektorer ska ha kännedom om de regler som gäller ställer förvaltningen bland annat krav på att alla rektorer som rekryteras ska ha genomgått eller påbörjat rektorsprogrammet. Rektorsprogrammet innehåller kurser i juridik där utöver skoljuridik också offentlighetsrättsliga frågor så som yttrandefrihetsgrundlagen, offentlighetsprincipen och grundläggande arbetsrätt behandlas. I samband med den medieträning som förvaltningen erbjuder rektorer poängteras särskilt att man som chef aldrig får hindra medarbetare att lämna uppgifter till media och de grundlagsskyddade regler som styr detta, däribland meddelarfriheten, efterforskningsförbudet och repressalieförbudet.

Förvaltningen bedömer att chefer i förvaltningen i mycket hög utsträckning har dessa kunskaper och att det är tydligt vad som förväntas av företrädare för staden och en offentlig myndighet. Chefer som behöver stöd kan rådgöra med sin närmaste chef och stödfunktioner på förvaltningen om det finns en osäkerhet eller uppstår svåra situationer i sin verksamhet.

Om medarbetare eller chefer handlar på ett sätt som bryter mot de åtaganden som följer av lag, anställningsavtalet eller på annat sätt är olämpligt utreds omständigheterna tillsammans med överordnad chef. Inom ramen för utredningen undersöks också vilka arbetsrättsliga åtgärder som är möjliga och lämpliga utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Förvaltningen bedömer inte att det vore lämpligt att upprätta särskilda rutiner för hantering av misskötsamhet kopplad till just grundlagsbrott, utan att sådan misskötsamhet ryms inom ramen för ordinarie rutiner och arbetssätt.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är svar på frågor i en skrivelse gör utbildningsförvaltningen ingen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Petra Nergårdh
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Skrivelse om vikten av tydliga principer för hur brott mot grundlagsskyddade rättigheter hanteras i stadens skolor av Emil Rapp (L)